

Estimat Dr. Vicens:

Contesto a volta de correu a la seva, rebuda aquest matí.

Es una llàstima que no hagin trobat el meu gràfic, que sens dubte vostè recorda haver vist. Ara, posats a refer-lo, voldria recordar-los-hi:

a) la sèrie unificada dels preus (1500-1650) es troba a la plana 403 del llibre de Hamilton. Son preus en metall, i no en moneda de compte. La distinció és important a partir del 1600, quan comença la devaluació monetaria.

b) d'acord amb aquesta distinció, Hamilton dona dos gràfics distints de preus: el dels preus nominals és a la plana 273; nosaltres el reproduïm a la primera edició de la Historia Económica. El dels preus en metall, o preus reals (és a dir, calculats tenint en compte la devaluació monetaria a partir del 1600) és a la plana 301 (correspon a la sèrie numérica de p. 403). Un i altra coincideixen fins el 1600, després es separen.

c) naturalment, com que nosaltres enfoquem la inflació sobretot des del punt de vista de les importacions de la plata americana, ens interessen els preus reals, tal com venen a la plana 403 i al gràfic de p. 301. Només parlant de preus reals es pot entendre la idea de Hamilton sobre estancament a la primera meitat del segle XVII: index 143.35 en 1601; index 143.22 (o sigui idèntic) en 1650 (vegi's p. 403).

d) el problema consisteix en que al parlar de salaris, Hamilton no dona la sèrie real (com pels preus), sino exclusivament la sèrie dels salaris nominals (prescindint de la devaluació monetaria). És la que trobem a la plana 271. (Ací, per a desfer tot possible equivoc, em cal precisar que Hamilton també parla de salaris reals, però en un sentit diferent del meu: segons ell -planes 277 a 279- "salarí real" és el valor adquisitiu del salari tenint en compte la puja dels preus; l'obté a través de la fórmula

$$\frac{\text{salarí nominal} \times 100}{\text{index de preus}} \quad)$$

e) per a resoldre aquesta dificultat (preus donats en metall, salaris donats en moneda de compte), recordo que jo havia tallat el meu gràfic a l'any 1600, abans de que comencessin les divergències entre les dues classes de moneda.

En definitiva, me sembla que la solució d'un gràfic que només agafi el segle XVI, és la única solució possible. Només així podrem posar-hi els preus de la p. 403 i els salaris de la p. 271, sense cap reserva. Pel demés el llibre no s'en ressentirà, doncs el que es tracta és d'il·lustrar la revolució de preus, i aquesta revolució s'estén més enllà del segle XVI.

Ara queda per resoldre la representació logarítmica de les nostres xifres. En això si que no el puc pas complaure, com jo ho voldria, doncs em falten les taules necessàries. Es tracta de treure el logaritme de cada una d'aquelles i de traslladar-lo sobre el sistema de coordenades. Si tenen alguna dificultat no crec que els costi de trobar què pugui resoldre-la. En Fontana, per exemple.

Naturalment m'ha sabut greu que vingúes a Anglaterra sense avisar-m'ho. Es probable que jo hagués pogut baixar a Londres a saludar-lo. Però ja em faig càrrec que vostè devia anar molt just de temps.

Records a tota la colla.

Mani i disposi del seu afectíssim

Just Nadal